

Przedmiot: Wybrane metody arteterapii

I. Informacje ogólne

Jednostka organizacyjna	Wydział Rehabilitacji Katedra Terapii Zajęciowej Kierownik: dr Grzegorz Bednarczuk
Nazwa przedmiotu	Wybrane metody arteterapii
Kod przedmiotu	TZ-II-14
Język wykładowy	Polski
Rodzaj modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny)	Obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia)	II
Rok studiów	1
Semestr	1 i 2
Liczba punktów ECTS	6 sem. zimowy: w- 7godz., ćw. 30godz. sem.letni: w- 8 godz., 30 godz. samokształcenie 75 godz.
Imiona i nazwiska wykładowców	dr Magdalena Ostolska mgr Anna Maria Adamiak; mgr Justyna Mielniczuk; dr hab.med.Bożena Pietrzak
Program (programy) studiów, w którym realizowany jest przedmiot	TERAPIA ZAJĘCIOWA
Sposób realizacji zajęć (stacjonarny, uczenie się na odległość)	Stacjonarny
Wymaganie wstępne i dodatkowe	

II. Informacje szczegółowe

Cele przedmiotu

C1	Zaznajomienie studentów z metodami i formami arteterapii i jej znaczeniem. Zaznajomienie studentów z technikami wykorzystywanymi w muzykoprofilaktyce i muzykoterapii w procesie wspomagania leczenia chorych z chorobami somatycznymi.
C2	Przygotowanie studenta do planowania i realizacji różnych form arteterapii. Przygotowanie studenta do zaplanowania i zrealizowania zajęć muzykoterapeutycznych zajęć grupowych / indywidualnych w warunkach szpitalnych i ambulatoryjnych.
C3	Zapoznanie studenta z procesem terapeutycznym w arteterapii.
C4	Zaznajomienie studenta z ideą praktyki arteterapii. Jej wpływ na komunikację z pacjentem.

Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla przedmiotu

Efekt uczenia się kierunkowy	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Odniesienie do celów	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK
Wiedza			
K_W01	1. Zna koncepcje arteterapii, jej genezę i rozwój historyczny 2. Zna historię muzykoterapii i jej współczesne wykorzystanie w procesie wspomagania leczenia szpitalnego i ambulatoryjnego	C1	P7S_WG
K_W07	1. Zna i stosuje metody, techniki i narzędzia diagnostyczne wykorzystywane w arteterapii. Wie o czynnikach zagrażających zdrowiu. 2. Zna i stosuje metody, techniki muzykoterapeutyczne w zakresie diagnostyczno-terapeutycznym. 3. Zna wskazania i przeciwwskazania do zastosowania poszczególnych technik muzykoterapeutycznych w chorobach somatycznych.	C1	P7S_WG
K_W09	1. Rozpoznaje potrzeby, problemy jednostek, grup społecznych oraz różnorodne możliwości ich zaspokajania w arteterapii.	C1	P7S-WK
K_W11	1. Sprawnie identyfikuje specyfikę pracy z osobami ze specjalnymi potrzebami, osobami w trudnej, kryzysowej sytuacji życiowej. 2. Zna specyfikę pracy z osobami przewlekle chorymi, starszymi wiekowo, ze specjalnymi potrzebami (dysfunkcja narządu słuchu, wzroku)	C2	P7S_WG
K_W12	1. Zna formy i metody pracy socjoterapeutycznej.	C3	P7S_WG
K_W13	1. Zna wpływ kultur lokalnych, rodziny, instytucji i organizacji pozarządowych w procesie socjalizacji do realiów społeczeństwa obywatelskiego. 2. Zna rolę pomocnika rodzinnego w procesie leczenia przewlekłego, wspieranego poprzez proces muzykoterapii.	C1, C2	P7S_WK
K_W18	1. Zna i stosuje zasady etyki zawodowej arteterapeuty.	C3	P7S_WG
K_W19	1. Wykorzystuje rozmaite techniki, metody terapii zajęciowej w pracy z osobami z różnymi dysfunkcjami.	C3, C4	P7S_WK

	2. Wykorzystuje techniki stosowane w muzykoterapii wspierającej leczenie przewlekłych chorób somatycznych zgodnie ze wskazaniami klinicznymi w odniesieniu do poszczególnych narządów i układów.		
Umiejętności			
K_U14	1. Aktywnie uczestniczy w planowaniu, realizacji i prezentacji projektów badawczych, społecznych. 2. Aktywnie uczestniczy w przygotowaniu i realizacji zadań muzykoterapeutycznych.	C2, C4	P7S_UO
K_U16	1. Właściwie planuje, dokumentuje i kieruje procesem terapeutycznym. 2. Umie prawidłowo dokumentować prowadzone zajęcia muzykoterapeutyczne	C2, C3, C4	P7S_UO
K_U19	1. Poprawnie dobiera i ocenia stosowane procesy arteterapii w różnych kontekstach sytuacyjnych 2. Potrafi dobierać techniki muzykoterapeutyczne do zastosowania w konkretnych przypadkach klinicznych	C3, C4	P7S_UW
K_U21	1. Stosuje arteterapię w oddziaływaniach profilaktycznych, prewencyjnych, zdrowotnych, podnoszących jakość życia. 2. Potrafi zaplanować i przeprowadzić zajęcia muzykoterapeutyczne w warunkach szpitalnych i ambulatoryjnych.	C4	P7S_UW
Kompetencje społeczne			
K_K01	1. Korzysta z opinii ekspertów w rozwiązywaniu problemów terapeutycznych.	C4	P7S_KK
K_K02	2. Promuje zawód arteterapeuty.	C2	P7S_KO
K_K08	1. Stosuje arteterapię dostosowaną do osoby lub grupy. 2. Potrafi przygotować i przeprowadzić zajęcia muzykoterapeutyczne z uwzględnieniem indywidualnych wskazań klinicznych, zasobów wewnętrznych chorego oraz jego potrzeb.	C3, C4	P7S_KR

Treści programowe			
Wykłady			
	Tytuł wykładu	Odniesienie do efektów uczenia się kierunkowych/ przedmiotowych	Odniesienie do celów przedmiotu
TP1,2	Pojęcie arteterapii w edukacji, medycynie i resocjalizacji.	K_W01	C1
TP3,4	Definicje, funkcje, cele arteterapii w praktyce klinicznej. Prezentacja sesji arteterapeutycznych.	K_W01, K_W07	C1
TP5,6	Metody arteterapii w pracy z pacjentem psychiatrycznym: podejście multimodalne.	K_W07	C1
TP7,8	Metody arteterapii w pracy z osobami z niepełnosprawnościami intelektualnymi.	K_W09	C1
TP9	Arteterapia indywidualna - arteterapia grupowa. Wskazania do terapii. Czynniki leczące w arteterapii.	K_W11	C2
TP10,11	Projekt arteterapeutyczny jako metoda terapii – struktura procesu arteterapeutycznego. Podstawy teoretyczne.	KW_11	C2

TP12,13	Analiza procesu twórczego – opis działań arteterapeutycznych (dokumentacja procesu terapeutycznego). Prezentacja sesji arteterapeutycznych.	KW_11	C3
TP14,15,16	Skale opisowe i skale kliniczne w arteterapii. Badania naukowe w arteterapii.	KW_12,13	C3
TP17,18	Interwencja i supervizja w arteterapii. Prezentacja dokumentacji arteterapeutycznej.	KW_19	C3,C4
TP19,20	Bezpieczeństwo i etyka w arteterapii. Uwarunkowania prawno-medyczne zawodu arteterapeuty.	KW_18	C3,C4
Semestr II			
TP21-22	Pojęcie muzykoprofilaktyki i muzykoterapii w historii medycyny. Wskazania do wspomagania leczenia przewlekłego w ujęciu holistycznym, przeciwwskazania oraz możliwe powikłania. Cele doraźne i odległe muzykoprofilaktyki i muzykoterapii oraz sposoby ich realizacji.	K_W01	C1 C2
TP23,24	Muzykoterapia (receptywna / aktywna) oraz medycyna muzyczna w praktyce klinicznej.	K_W01, K_W07 K_W19	C1 C2
TP25,26	Muzykoterapia w procesie leczenia przewlekłego chorych starszych wiekowo. Muzykoterapia interwencyjna w czasie pokoju oraz działań wojennych.	K_W07 K_W11 K_W14 K_W16	C1 C2
TP27,28	Muzykoterapia w przypadkach chorób układu krążenia oraz układu oddechowego. Założenia ogólne oraz szczegółowe w odniesieniu do konkretnych jednostek chorobowych.	K_W07 K_W11 ,K_W14 K_W16	C1 C2
TP29	Muzykoterapia w przypadkach chorób układu moczowego oraz układu pokarmowego. Założenia ogólne oraz szczegółowe w odniesieniu do konkretnych jednostek chorobowych.	K_W07 K_W11 ,K_W14 K_W16	C1 C2
TP30,31	Muzykoterapia w przypadkach chorób układu endokrynnego oraz układu krwiotwórczego. Założenia ogólne oraz szczegółowe w odniesieniu do konkretnych jednostek chorobowych.	K_W07 K_W11 ,K_W14 K_W16	C1 C2
TP32,33	Muzykoterapia neurologiczna oraz w przypadkach chorób układu kostno-mięśniowo-stawowego. Założenia ogólne oraz szczegółowe w odniesieniu do konkretnych jednostek chorobowych.	K_W07 K_W11 ,K_W14 K_W16	C1 C2
TP34-35	Muzykoterapia wobec chorób onkologicznych. Założenia ogólne oraz szczegółowe w odniesieniu do konkretnych jednostek chorobowych.	K_W07 K_W11 ,K_W14 K_W16	C1 C2
ĆWICZENIA			

TP35	Założenia i podstawy muzykoterapii; metody, techniki i narzędzia diagnostyczne wykorzystywane w muzykoterapii	K_U14, K_U16; K_U19, K_U21; K_K08	C2,C3,C4
TP37	Muzykoterapia - na czym polega lecznicza moc sztuki? Rodzaje muzykoterapii	K_U14, K_U16; K_U19, K_U21; K_K08	C2,C3,C4
TP38	Wykorzystywanie analizy twórczości muzycznej w diagnostyce psychiatrycznej i zaburzeń osobowości	K_U14, K_U16; K_U19, K_U21; K_K08	C2,C3,C4
TP39	Drama jako sposób na wspierania rozwoju, rozumienie zachowań własnych i innych ludzi kształtowanie samoświadomości.	K_U14, K_U16; K_U19, K_U21; K_K08	C2,C3,C4
TP40	Drama jako metoda pedagogiczna i terapeutyczna.	K_U14, K_U16; K_U19, K_U21; K_K08	C2,C3,C4
TP41	Drama jako metoda rozwijania kreatywności i trening interpersonalny.	K_U14, K_U16; K_U19, K_U21; K_K08	C2,C3,C4
TP42	Podejście multimodalne w arteterapii-integracja metody(terapia tańcem i ruchem, drama, biblioterapia, rysunek) możliwości wykorzystania w pracy z osobami dorosłymi	K_U14, K_U16; K_U19, K_U21; K_K08	C2,C3,C4
TP43	Lalka terapeutyczna (cele, funkcje, zadania), możliwości wykorzystania w pracy z osobami dorosłymi.	K_U14, K_U16; K_U19, K_U21; K_K08	C2,C3,C4
	Semestr II		
TP44	Instrumenty muzyczne wykorzystywane w muzykoterapii i ich właściwości diagnostyczno - terapeutyczne. Przedmioty jako źródła dźwięku i „body percussion”	K_U02, K_U07	C1 C2
TP45	Improwizacja w muzykoterapii aktywnej: spontaniczna i ukierunkowana. Zadanie muzykoterapeutyczne z wykorzystaniem improwizacji dla grupy otwartej chorych wybranego oddziału , szpitalnego oraz dla chorych wymagającego zajęć indywidualnych. Opis przypadku, stwierdzone dysfunkcje, cel muzykoterapii , scenariusz zajęć, rekwizyty, przeprowadzenie zajęć, podsumowanie, wnioski.	K_U07, K_U09 K_U15, K_U16, K_U18 K_U19, K_U20, K_U21	C1 C2
TP46	Techniki receptywne oparte na piosenkach: songwriing – tworzenie piosenek w terapii muzycznej. Opis przypadku, stwierdzone dysfunkcje, cel muzykoterapii , scenariusz zajęć, rekwizyty, przeprowadzenie zajęć, podsumowanie, wnioski.	K_U07, K_U09 K_U15, K_U16, K_U18 K_U19, K_U20, K_U21	C1 C2

TP47	Techniki receptywne oparte na piosenkach: Lyric Song Discussion (LSD) – wykorzystanie dyskusji na temat tekstów piosenek w terapii muzycznej. Opis przypadku, stwierdzone dysfunkcje, cel muzykoterapii , scenariusz zajęć, rekwizyty, przeprowadzenie zajęć, podsumowanie, wnioski.	K_U07, K_U09 K_U15, K_U16, K_U18 K_U19, K_U20, K_U21	C1 C2
TP48	Metoda wizualizacji kreowanej z muzyką w muzykoterapii chorych z chorobami somatycznymi. Opis przypadku, stwierdzone dysfunkcje, cel muzykoterapii , scenariusz zajęć, rekwizyty, przeprowadzenie zajęć, podsumowanie, wnioski.	K_U07, K_U09 K_U15, K_U16, K_U18 K_U19, K_U20, K_U21	C1 C2
TP49	Metoda Mobilnej Rekreacji Muzycznej w muzykoterapii chorych z chorobami somatycznymi. Opis przypadku, stwierdzone dysfunkcje, cel muzykoterapii , scenariusz zajęć, rekwizyty, przeprowadzenie zajęć, podsumowanie, wnioski.	K_U07, K_U09 K_U15, K_U16, K_U18 K_U19, K_U20, K_U21	C1 C2
TP50	Metoda relaksacji muzycznej w muzykoterapii chorych z chorobami somatycznymi. Opis przypadku, stwierdzone dysfunkcje, cel muzykoterapii , scenariusz zajęć, rekwizyty, przeprowadzenie zajęć, podsumowanie, wnioski.	K_U07, K_U09 K_U15, K_U16, K_U18 K_U19, K_U20, K_U21	C1 C2
TP51	Kompozycja jako technika wykorzystywana w muzykoterapii aktywnej w grupie chorych z chorobami somatycznymi. Komponowanie utworu muzycznego w grupie otwartej chorych hospitalizowanych w oddziale szpitalnym. Cel , scenariusz zajęć – rekwizyty, przeprowadzenie zajęć, wynik, podsumowanie, wnioski.	K_U07, K_U09 K_U15, K_U16, K_U18 K_U19, K_U20, K_U21	C1 C2
TP52	Koncert w szpitalu jako technika muzykoterapii receptywnej/aktywnej . Cel , przygotowanie koncertu , scenariusz , rekwizyty, wykonanie, podsumowanie, wnioski.	K_U07, K_U09 K_U15, K_U16, K_U18	C1 C2

		K_U19, K_U20, K_U21	
TP53	Muzykoterapia w warunkach ambulatoryjnych (po zakończeniu hospitalizacji) z udziałem chorego i jego pomocnika rodzinnego. Zapewnienie ciągłości leczenia .Realizacja w przychodni POZ / w domu chorego (tryb stacjonarny, tryb on line).Wybór metod muzykoterapeutycznych możliwych do wykorzystania w trybie ambulatoryjnym oraz wskazanych w danym przypadku klinicznym. Opis przypadku, stwierdzone dysfunkcje, cel muzykoterapii , scenariusz zajęć, rekwizyty, przeprowadzenie zajęć, podsumowanie, wnioski.	K_U07, K_U09 K_U15, K_U16, K_U18 K_U19, K_U20, K_U21	C1 C2
TP54	Muzykoterapia w chorobach układu krążenia i oddechowego. warunkach szpitalnych oraz ambulatoryjnych (po zakończeniu hospitalizacji) z udziałem chorego i jego pomocnika rodzinnego. Opis przypadku, stwierdzone dysfunkcje, cel muzykoterapii , scenariusz zajęć, rekwizyty, przeprowadzenie zajęć, podsumowanie, wnioski.	K_U07, K_U09 K_U15, K_U16, K_U18 K_U19, K_U20, K_U21	C1 C2
TP55	Muzykoterapia w chorobach układu moczowego i pokarmowego w warunkach szpitalnych oraz ambulatoryjnych (po zakończeniu hospitalizacji) z udziałem chorego i jego pomocnika rodzinnego. Opis przypadku, stwierdzone dysfunkcje, cel muzykoterapii , scenariusz zajęć, rekwizyty, przeprowadzenie zajęć, podsumowanie, wnioski.	K_U07, K_U09 K_U15, K_U16, K_U18 K_U19, K_U20, K_U21	C1 C2
TP56	Muzykoterapia w chorobach układu endokrynnego i krwiotwórczego w warunkach szpitalnych oraz ambulatoryjnych (po zakończeniu hospitalizacji) z udziałem chorego i jego pomocnika rodzinnego. Opis przypadku, stwierdzone dysfunkcje, cel muzykoterapii , scenariusz zajęć, rekwizyty, przeprowadzenie zajęć, podsumowanie, wnioski	K_U07, K_U09 K_U15, K_U16, K_U18 K_U19, K_U20, K_U21	C1 C2
TP57	Muzykoterapia w chorobach układu nerwowego i układu kostno-mięśniowo-stawowego. w warunkach szpitalnych oraz ambulatoryjnych (po zakończeniu hospitalizacji) z udziałem chorego i jego pomocnika rodzinnego.	K_U07, K_U09 K_U15, K_U16, K_U18	C1 C2

	Opis przypadku, stwierdzone dysfunkcje, cel muzykoterapii , scenariusz zajęć, rekwizyty, przeprowadzenie zajęć, podsumowanie, wnioski.	K_U19, K_U20, K_U21	
TP58	Synkretizm sztuk: malarstwo, muzyka, medycyna. Zajęcia do realizacji w przestrzeniach poza placówkami medycznymi. Cel - poszerzenie zakresu oddziaływania muzykoprofilaktycznego i muzykoterapeutycznego w grupach otwartych złożonych z osób zagrożonych chorobą i chorych (grupy otwarte). Scenariusz zajęć, rekwizyty, przeprowadzenie zajęć, podsumowanie, wnioski.	K_U03, K_U07, K_U09 K_U15, K_U16, K_U18 K_U19, K_U20, K_U21	C1 C2

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne

Treści programowe	Metoda dydaktyczna	Odniesienie do efektów uczenia się kierunkowych/przedmiotowych
TP 1-35	Wykład informacyjny i problemowy	K_W01; K_W07; K_W09; K_W11; K_W12; K_W13; K_W18; K_W19
TP 36-58	Warsztaty, praca w grupie, praca na przykładzie, studium indywidualne, studium grupowe,	K_U14; K_U16, K_U19 K_U21, K_K08; K_K01; K_K02
TP	Praca w grupie	K_U14; K_U16, K_U19 K_U21, K_K08; K_K01; K_K02
TP	Praca na przykładzie	K_U14; K_U16, K_U19 K_U21, K_K08; K_K01; K_K02
TP	Studium indywidualne	K_U14; K_U16, K_U19 K_U21, K_K08; K_K01; K_K02
TP	Studium grupowe	K_U14; K_U16, K_U19 K_U21, K_K08; K_K01; K_K02

Środki dydaktyczne: literatura przedmiotu, teksty literackie, muzyczne nagrania, nagrania wybranych filmów, teksty do inscenizacji, środki plastyczne, instrumenty muzyczne, przyrządy sportowe, scenariusze zajęć.
Muzykoterapia: literatura przedmiotu, nagrania muzyczne, nagrania wybranych filmów , prezentacje multimedialne ,instrumenty muzyczne, scenariusze zajęć, dokumentacja muzykoterapeutyczna

Metody i kryteria oceniania

Efekt uczenia się dla przedmiotu	Treści programowe (TP)	Typy/ Metody oceniania D – ocenianie diagnostyczne, F- ocenianie formujące, P – ocenianie podsumowujące * lub wybór z załączonej listy walidacji wyników
K_W01; K_W07; K_W09; K_W11; K_W12; K_W13; K_W18; K_W19	TP 1-35	P – zaliczenie pisemne
K_U14, K_U16 , K_U19; K_U21,	TP 36-58	Zaliczenie ćwiczeń na podstawie obecności i

K_K01, K_K02, K_K08		aktywności w trakcie zajęć w tym przygotowania scenariusza zajęć i ich przeprowadzenia.
------------------------	--	---

*D – ocena przypadku, rozpoznanie, F – sprawdzian pisemny, dyskusja, obserwacja, P - egzamin pisemny lub wybór z załączonej walidacji wyników.

Zalecana lista lektur lub lektury obowiązkowe
Literatura obowiązkowa/uzupełniająca: Bartel R. (2016). Arteterapia i rozwój osobisty. Teoretyczne i praktyczne aspekty terapii przez sztukę. T.I. Podstawy arteterapii. Poznań: Wydawnictwo Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu. Buchalter S. (2006). Terapia sztuką. Poznań: Zyska i S-ka. Łoza B., Chmielnicka-Plaskota A., (red.) (2014). Arteterapia: Teoria, T1. Warszawa: Difin. Chmielnicka-Plaskota A., Łoza B. (red.) (2014). Arteterapia: Praktyka, T 2. Warszawa: Difin. Łoza B., Chmielnicka-Plaskota A., (red.) (2016). Arteterapia: Projekty. T.3. Warszawa: Difin. Chmielnicka-Plaskota A., Łoza B. (red.) (2020). Arteterapia indywidualna, T 4. Warszawa: Difin. Muzykoterapia: 1. Cylkowska-Nowak M., Strzelecki W. (red.): Muzykoterapia. Między wglądem a inkluzją. Toruń. Wydawnictwo Adam Marszałek 2017 2. Kaczmarek S.: Zastosowanie muzykoterapii Aktywnej w chorobach psychosomatycznych. Łódź, Akademia Muzyczna im Grażyny i Kiejstuty Bacewiczów 2020 3. Chełkowska - Zacharewicz M., Kaleńska - Rodzaj J. (red.): Psychologia muzyki. Warszawa. PWN 2020 4. Konieczna - Nowak L.: Wprowadzenie do muzykoterapii. Kraków, Oficyna Wydawnicza Impuls 2013 5. Konieczna - Nowak L.: Neuromuzykoterapia. Katowice, Akademia Muzyczna im Karola Szymanowskiego 2018 6. Kroenerberger M.: Muzykoterapia. Wykorzystanie technik aktywnych i receptywnych w profilaktyce stresu. Łódź, Global Enterprises 2004 7. Poćwierz - Marciniak I.: Muzykoterapia po udarze mózgu. Wpływ na funkcjonowanie psychiczne i na jakość życia. Gdańsk, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego 2020 8. Stachyra K. (red.): Podstawy muzykoterapii. Lublin, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej 2014 9. Stachyra K. (red.): Metoda wizualizacji kierowanej z muzyką w kontekście terapeutycznym i edukacyjnym. Lublin, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej 2017 Literatura uzupełniająca Gmitrowicz, A., Kozińska-Lipińska M., Grancow-Grabka M. (2012). Diagnostyczna funkcja arteterapii na oddziale psychiatrycznym dla młodzieży – opis przypadku. Psychiatria i Psychologia Kliniczna, 12 (3), 199–202. Florczykiewicz J., Józefowski E. (2011). Arteterapia w edukacji i resocjalizacji wybrane działania arteterapeutyczne i studia empiryczne. Siedlce, 2011. Józefowski E. (2013). Arteterapia w sztuce i edukacji. Poznań: Wyd. Nauk. UAM. Kadusson H., Schafer C. (2004). Zabawa w psychoterapii. Gdańsk. Karolak W. (2010). Arteterapie. Terapie za pomocą sztuk wizualnych. Warszawa: APS. Karolak W. (2015). Arteterapie. Język wizualny w, twórczości i sztuce. Warszawa: Difin. Karolak W. (2016). Rysunek w arteterapiach, twórczości i sztuce. Warszawa: Difin. Karolak W. (2017). Książka artystyczna w arteterapii. Warszawa: Difin. Karolak W. (2018). Arteterapia dla dzieci i młodzieży. Łódź: Uniwersytet Łódzki Karolak W. (2018). Arteterapia. Przegląd i porządek. Warszawa: Difin.

Machulska H., Pruszkowska A., Tatarowicz J. (1997). Drama w szkole podstawowej. Warszawa: WSiP
 Malchiodi C.A. (2014). Arteterapia. Gdańsk: Harmonia Universalis.
 Nęcka E., Orzechowski J., Ślabosz A., Szymura B. (2005). Trening twórczości. Gdańsk: GWP.
 Oster D.G., Goud P. (2002). Rysunek w psychoterapii. Techniki terapeutyczne. Gdańsk: GWP.
 Ostolska M. (2013), Drama [w]: B. Łoza, A. Chmielnicka-Plaskota, T. Rudowski (red.). Arteterapia od teorii do terapii. Podręcznik akademicki. Warszawa: Wyd. APS.
 Szulc W. (2011). Arteterapia. Narodziny idei, ewolucja teorii, rozwój praktyki. Warszawa: Difin.

Punkty ECTS (1 pkt - 25 godz. pracy studenta)

RODZAJ ZAJĘĆ	GODZINY
Godziny kontaktowe	90
Przygotowanie do zajęć	10
Zapoznanie się ze wskazaną literaturą	10
Napisanie scenariusza pracy z klientami	50
Przygotowanie do egzaminu	15
Razem = 175 godz. = 7 ECTS	